

Φέτος συμπληρώνονται 25 χρόνια από την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη γνωστή «Συνθήκη 2 + 4», η επίσημη ονομασία της οποίας είναι «Συνθήκη για την τελική ρύθμιση όσον αφορά τη Γερμανία», σύμφωνα με την οποία καθορίστηκαν οριστικά τα σύνορα της σημερινής Γερμανίας –ουσιαστικά, εδώ πρόκειται για προσάρτηση της Λαοκρατικής Δημοκρατίας Γερμανίας από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας-, καθώς και μια σειρά άλλα σημαντικά ζητήματα. Μ΄ αυτή την ευκαιρία δίνουμε στη δημοσιότητα το πλήρες κείμενο αυτής της Συνθήκης, ώστε το αναγνωστικό κοινό να πληροφορηθεί από πρώτο χέρι για αυτό το θέμα, που αφορά στη μεταπολεμική κατάσταση πραγμάτων στην Ευρώπη. Τις αμέσως επόμενες ημέρες θα ακολουθήσει η δημοσίευση ενός δεύτερου, επίσης σημαντικού, κειμένου -μια κριτική ανάλυση αυτής της Συνθήκης.

Μετάφραση – Επιμέλεια: Παναγιώτης Γαβάνας

orizondas.blogspot.gr

Ντοκουμέντο

Συνθήκη της 12ης Σεπτεμβρίου 1990 για την τελική ρύθμιση όσον αφορά τη Γερμανία

«Συνθήκη-2+4»

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας, η Γερμανική Λαοκρατική Δημοκρατία, η Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, η Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ότι οι λαοί τους ζουν μεταξύ τους από το 1945 ειρηνικά,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις πρόσφατες ιστορικές αλλαγές στην Ευρώπη, οι οποίες κάνουν δυνατή την υπέρβαση της διαίρεσης της ηπείρου,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τα δικαιώματα και τις ευθύνες των Τεσσάρων Δυνάμεων σχετικά με το Βερολίνο και την Γερμανία ως σύνολο και τις αντίστοιχες Συμφωνίες και Αποφάσεις των Τεσσάρων Δυνάμεων της πολεμικής και της μεταπολεμικής περιόδου,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ, σε συμφωνία με τις υποχρεώσεις τους που προκύπτουν από την Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών να αναπτύσσουν φιλικές σχέσεις ανάμεσα στα έθνη, σεβόμενοι την αρχή της ισότητας και της αυτοδιάθεσης των λαών, λαμβάνοντας και άλλα κατάλληλα μέτρα για την σταθεροποίηση της παγκόσμιας ειρήνης,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι που υπεγράφησαν στη Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι αρχές αυτές έχουν δημιουργήσει σταθερά θεμέλια για την οικοδόμηση μιας δίκαιης και διαρκούς ειρηνικής τάξης πραγμάτων στην Ευρώπη,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να λάβουν υπόψη τα συμφέροντα της ασφάλειας όλων,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΟΙ για την αναγκαιότητα να ξεπεραστούν οριστικά οι αντιθέσεις και να αναπτύξουν παραπέρα τη συνεργασία στην Ευρώπη,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την διάθεσή τους να ενισχύσουν την ασφάλεια, ιδιαίτερα με τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για τον έλεγχο των εξοπλισμών, τον αφοπλισμό και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης˙ τη διάθεσή τους να μην θεωρούνται μεταξύ τους ως αντίπαλοι, αλλά να εργάζονται προς την κατεύθυνση μιας σχέσης εμπιστοσύνης και συνεργασίας, και ως εκ τούτου την προθυμία τους να εξετάσουν θετικά τη δημιουργία κατάλληλων θεσμικών προληπτικών μέτρων στο πλαίσιο της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ότι ο γερμανικός λαός έχει εκφράσει τη θέλησή του ασκώντας ελεύθερα το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, να αποκτήσει [εδώ: herstellen] την κρατική του ενότητα, ώστε να υπηρετήσει την ειρήνη στον κόσμο ως ισότιμο και κυρίαρχο μέλος σε μια ενωμένη Ευρώπη,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ότι η ένωση της Γερμανίας ως κράτος με οριστικά σύνορα αποτελεί μια σημαντική συμβολή στην ειρήνη και τη σταθερότητα στην Ευρώπη,

ΜΕ ΣΤΟΧΟ να συμφωνηθεί η τελική ρύθμιση όσον αφορά τη Γερμανία,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ότι κατ΄ αυτό τον τρόπο, και με την ένωση της Γερμανίας ως ένα δημοκρατικό και ειρηνικό κράτος, οι Τέσσερις Δυνάμεις, όσον αφορά το Βερολίνο και την Γερμανία ως σύνολο, χάνουν την έννοια των δικαιωμάτων και των υπευθυνοτήτων τους,

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΜΕΝΕΣ από τους υπουργούς των Εξωτερικών τους, που σύμφωνα με την Διακήρυξη της Οττάβα της 13ης Φεβρουαρίου 1990, συναντήθηκαν στις 5 Μαΐου 1990 στη Βόννη, στις 22 Ιουνίου 1990 στο Βερολίνο, στις 17 Ιουλίου 1990 στο Παρίσι με τη συμμετοχή του υπουργού Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Πολωνίας και στις 12 Σεπτεμβρίου 1990 στη Μόσχα,

συμφώνησαν τα εξής:

ΑΡΘΡΟ 1

(1) Η ενωμένη Γερμανία θα περιλαμβάνει τα εδάφη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας, της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και όλο το Βερολίνο. Τα εξωτερικά της σύνορα θα είναι τα σύνορα της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και θα είναι οριστικά από την ημέρα έναρξης της ισχύος της παρούσας Συνθήκης. Η επικύρωση του οριστικού χαρακτήρα των συνόρων της ενωμένης Γερμανίας αποτελεί ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της ειρηνικής τάξης στην Ευρώπη.

(2) Η ενωμένη Γερμανία και η Δημοκρατία της Πολωνίας επικυρώνουν τα μεταξύ τους υπάρχοντα σύνορα σε μια δεσμευτική Συνθήκη με βάση το διεθνές δίκαιο.

(3) Η ενωμένη Γερμανία δεν έχει κανενός είδους εδαφικές διεκδικήσεις απέναντι σε άλλα κράτη και δεν θα διεκδικήσει επίσης τέτοια και στο μέλλον.

(4) Οι κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας θα εξασφαλίσουν ότι το Σύνταγμα της ενωμένης Γερμανίας δεν θα περιέχει κανενός είδους διατάξεις που δεν θα συνάδουν με αυτές τις αρχές. Αυτό ισχύει επομένως για τις διατάξεις που εκτίθενται στο Προοίμιο και στα Άρθρα 23 Εδάφιο 2 και 146 του Θεμελιώδους Νόμου (= Σύνταγμα) για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας.

(5) Οι κυβερνήσεις της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής αποδέχονται επίσημα τις αντίστοιχες υποχρεώσεις και Δηλώσεις των κυβερνήσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και δηλώνουν ότι με την πραγματοποίησή τους επικυρώνεται ο επίσημος χαρακτήρας των συνόρων της ενωμένης Γερμανίας.

ΑΡΘΡΟ 2

Οι κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας διαβεβαιώνουν [με] τις Δηλώσεις τους ότι από το γερμανικό έδαφος θα ξεκινά μόνο η ειρήνη. Σύμφωνα με τη συγκρότηση της ενωμένης Γερμανίας, ενέργειες που είναι κατάλληλες και που γίνονται με πρόθεση να διαταράξουν την ειρηνική συνύπαρξη των λαών, ιδιαίτερα την προετοιμασία της διεξαγωγής ενός επιθετικού πολέμου, είναι αντισυνταγματικές και αξιόποινες. Οι κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας δηλώνουν ότι η ενωμένη Γερμανία δεν θα κάνει ποτέ χρήση των όπλων της, παρά μόνο σε συμφωνία με το Σύνταγμά της και την Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 3

(1) Οι κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας διαβεβαιώνουν ότι παραιτούνται από την κατασκευή, κατοχή και έλεγχο των ατομικών, βιολογικών και χημικών όπλων. Δηλώνουν ότι και η ενωμένη Γερμανία θα τηρήσει αυτές τις υποχρεώσεις της. Ιδιαίτερα, συνεχίζουν να ισχύουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων της 1ης Ιουλίου 1968 για την ενωμένη Γερμανία.

(2) Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας σε πλήρη συμφωνία με την κυβέρνηση της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας στις 30 Αυγούστου 1990 στη Βιέννη κατά τις διαπραγματεύσεις για τις συμβατικές ένοπλες δυνάμεις στην Ευρώπη, έκανε την ακόλουθη Δήλωση:

«Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας δεσμεύεται να μειώσει

τις ένοπλες δυνάμεις της ενωμένης Γερμανίας εντός τριών έως τεσσάρων ετών σε μια δύναμη προσωπικού 370.000 ανδρών (χερσαίες, αεροπορικές και ναυτικές ένοπλες δυνάμεις). Αυτή η μείωση θα πρέπει να αρχίσει με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για τις ένοπλες δυνάμεις στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτού του συνολικού ανώτατου ορίου δεν θα ανήκουν περισσότεροι από 345.000 άνδρες των χερσαίων και αεροπορικών δυνάμεων, οι οποίες με βάση τη συμφωνηθείσα εντολή αποτελούν μόνο αντικείμενο των διαπραγματεύσεων για τις συμβατικές ένοπλες δυνάμεις στην Ευρώπη. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, στην υποχρέωσή της για τη μείωση των χερσαίων και αεροπορικών δυνάμεων, βλέπει μια σημαντική γερμανική συμβολή στη μείωση των συμβατικών ενόπλων δυνάμεων στην Ευρώπη. Ξεκινά απ΄ το ότι στις διαπραγματεύσεις που θα ακολουθήσουν, θα συμβάλλουν και οι άλλοι συμμετέχοντες των διαπραγματεύσεων για την σταθεροποίηση της ασφάλειας και της σταθερότητας στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένου, μέτρων για τον περιορισμό των δυνάμεων του προσωπικού».

Η κυβέρνηση της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας συμφωνεί ρητά με αυτή τη Δήλωση.

(3) Οι κυβερνήσεις της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, της Ένωσης των Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής λαμβάνουν γνώση για τις Δηλώσεις των κυβερνήσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 4

(1) Οι κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας, της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών δηλώνουν ότι η ενωμένη Γερμανία και η Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών θα ρυθμίσουν με μορφή Σύμβασης τις συνθήκες και τη διάρκεια της παραμονής των σοβιετικών ενόπλων δυνάμεων στο έδαφος της σημερινής Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και του Βερολίνου καθώς και τη διευθέτηση της απόσυρσης αυτών των ενόπλων δυνάμεων, η οποία θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 1994, σε σχέση με την πραγματοποίηση των δεσμεύσεων των κυβερνήσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας και της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας, με την οποία σχετίζεται η

Παράγραφος 2 του Άρθρου 3 της παρούσας Συνθήκης.

(2) Οι κυβερνήσεις της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής λαμβάνουν γνώση της παρούσας Δήλωσης.

ΑΡΘΡΟ 5

(1) Μέχρι την ολοκλήρωση της απόσυρσης των σοβιετικών ενόπλων δυνάμεων από το έδαφος της σημερινής Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και του Βερολίνου, σε συμφωνία με το Άρθρο 4 της παρούσας Συνθήκης, θα είναι σταθμευμένες σ΄ αυτό το έδαφος ως ένοπλες δυνάμεις της ενωμένης Γερμανίας, αποκλειστικά γερμανικές μονάδες άμυνας εδάφους, που δεν είναι ενσωματωμένες στις συμμαχικές δομές, στις οποίες κατατάσσονται γερμανικές ένοπλες δυνάμεις στο υπόλοιπο γερμανικό έδαφος.

Παρά τη ρύθμιση της Παραγράφου 2 αυτού του Άρθρου, δεν θα σταθμεύουν κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος ένοπλες δυνάμεις άλλων χωρών σ΄ αυτό το έδαφος ή δεν θα ασκούνται εκεί οποιεσδήποτε άλλες στρατιωτικές δραστηριότητες.

(2) Κατά τη διάρκεια της παραμονής των σοβιετικών ενόπλων δυνάμεων στο έδαφος της σημερινής Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και του Βερολίνου, θα παραμένουν σταθμευμένες κατ΄ επιθυμία της Γερμανίας ένοπλες δυνάμεις στο Βερολίνο, της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής στη βάση αντίστοιχης συμβατικής Συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης της ενωμένης Γερμανίας και των κυβερνήσεων των αναφερθέντων χωρών. Ο αριθμός όλων των μη-γερμανικών ενόπλων δυνάμεων στο Βερολίνο και του όγκου του εξοπλισμού τους δεν θα είναι μεγαλύτερος απ΄ ό,τι κατά τη στιγμή της υπογραφής της παρούσας Συνθήκης. Δεν θα εισαχθούν εκεί νέες κατηγορίες όπλων από μη-γερμανικές ένοπλες δυνάμεις. Η κυβέρνηση της ενωμένης Γερμανίας θα κλείσει Συμφωνίες με τις κυβερνήσεις των κρατών που σταθμεύουν ένοπλες δυνάμεις στο Βερολίνο με δίκαιους όρους λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα κράτη.

(3) Μετά το τέλος της απόσυρσης των σοβιετικών ενόπλων δυνάμεων από το

έδαφος της σημερινής Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας και του Βερολίνου, μπορούν σ΄ αυτό το τμήμα της Γερμανίας να σταθμεύουν επίσης γερμανικές ένοπλες μονάδες, οι οποίες είναι καταταγμένες με τον ίδιο τρόπο στις στρατιωτικές δομές της Συμμαχίας, όπως εκείνες στην υπόλοιπη γερμανική επικράτεια, μολαταύτα χωρίς φορείς πυρηνικών κεφαλών. Αυτό δεν ισχύει για συμβατικά οπλικά συστήματα, τα οποία, παράλληλα με τις συμβατικές, μπορούν να έχουν και άλλες δυνατότητες χρήσης, που όμως σ΄ αυτό το τμήμα της Γερμανίας είναι εξοπλισμένα για έναν συμβατικό ρόλο και προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για αυτό. Ξένες ένοπλες δυνάμεις και ατομικά όπλα ή φορείς τους σ΄ αυτό το τμήμα της Γερμανίας, ούτε θα σταθμεύουν ούτε θα μεταφέρονται εκεί.

ΑΡΘΡΟ 6

Το δικαίωμα της ενωμένης Γερμανίας να ανήκει σε Συμμαχίες με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από δω, δεν θίγεται από την παρούσα Συνθήκη.

ΑΡΘΡΟ 7

(1) Η Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, η Ένωση των Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, με την παρούσα Συνθήκη τερματίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε ό,τι αφορά το Βερολίνο και τη Γερμανία ως σύνολο. Ως αποτέλεσμα, οι αντίστοιχες τετραμερείς Συμφωνίες, οι αποφάσεις και οι πρακτικές που συνδέονται με αυτά, τερματίζουν, και όλες οι αντίστοιχες εγκαταστάσεις των Τεσσάρων Δυνάμεων διαλύονται.

(2) Η ενωμένη Γερμανία έχει επομένως πλήρη κυριαρχία επί των εσωτερικών και εξωτερικών της υποθέσεων.

ΑΡΘΡΟ 8

(1) Η παρούσα Συνθήκη χρειάζεται επικύρωση ή αποδοχή, η οποία θα πρέπει να γίνει όσο το δυνατό πιο σύντομα. Η επικύρωση γίνεται εκ μέρους της γερμανικής πλευράς από την ενωμένη Γερμανία. Η παρούσα Συνθήκη ισχύει επομένως για την ενωμένη Γερμανία.

(2) Τα έγγραφα επικύρωσης ή αποδοχής κατατίθενται στην κυβέρνηση της ενωμένης Γερμανίας. Αυτή ενημερώνει τις κυβερνήσεις των άλλων συμβαλλόμενων μερών για την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης ή αποδοχής.

ΑΡΘΡΟ 9

Η παρούσα Συνθήκη τίθεται σε ισχύ για την ενωμένη Γερμανία, την Γαλλική Δημοκρατία, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, την Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, την ημέρα της κατάθεσης του τελευταίου εγγράφου επικύρωσης ή αποδοχής από τα κράτη αυτά.

ΑΡΘΡΟ 10

Το πρωτότυπο έγγραφο της παρούσας Συνθήκης, το κείμενο της οποίας είναι στον ίδιο βαθμό δεσμευτικό στη γερμανική, την αγγλική, τη γαλλική και τη ρωσική γλώσσα, θα κατατεθεί στην κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας, η οποία θα διαβιβάσει τα επικυρωμένα αντίγραφα στις κυβερνήσεις των άλλων συμβαλλόμενων μερών.

ΣΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα Συνθήκη.

ΣΥΝΕΒΗ στη Μόσχα, στις 22 Σεπτεμβρίου 1990.

Για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία Γερμανίας
Χανς Ντίτριχ Γκένσερ

Για την Γερμανική Λαοκρατική Δημοκρατία
Λόταρ ντε Μεζιέρ

Για την Γαλλική Δημοκρατία
Ρολάν Ντιμά

Για το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας
Ντάγκλας Χαρτ

Για την Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών

Έντουαρντ Σεβαρντνάτζε

Για τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Τζέιμς Α. Μπέϊκερ ΙΙΙ

Πηγές: 1. **Πολιτικό Αρχείο του υπουργείου Εξωτερικών της Γερμανίας** ή

2. **document Archiv.de**